

Алла Олександрівна Двігун

д-р екон. наук, проф.

ORCID 0000-0002-0168-8682

e-mail: dvigun.alla@gmail.com,

Національний інститут стратегічних досліджень, м. Київ

ВПЛИВ РЕФОРМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ВЛАДИ НА РЕГІОНАЛЬНИЙ РОЗВИТОК

Постановка проблеми. Реформа децентралізації – одна з небагатьох реформ в Україні, яка має свій план, стратегію, чітку концепцію. Її особливістю є те, що в контексті децентралізації одночасно проводиться декілька реформ у сфері державного управління: територіальної організації влади; місцевого самоврядування; регіональної політики.

В Меті та стратегічних цілях Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки зроблено акцент на тому, що розвиток та єдність, орієнтовані на людину, повинні бути реалізовані в децентралізованій Україні з ефективним багаторівневим врядуванням.

Кожен мешканець села чи міста має право отримувати сучасні медичні та освітянські послуги, доступні та якісні адміністративні, комунальні, соціальні послуги, гарні дороги, чисті й освітлені вулиці. Але люди можуть впливати на якість цих послуг лише тоді, коли відповідальні за їх надання знаходяться близько. Для цього в Україні відбувається децентралізація – передача повноважень та фінансів від державної влади – органам місцевого самоврядування (ближче до людей). На цьому спирається державна політика України у сфері місцевого самоврядування. В основу цієї політики закладено положення Європейської хартії місцевого самоврядування та найкращі світові стандарти суспільних відносин у цій сфері.

Добровільне об'єднання місцевих органів влади дозволило новоствореним громадам сконцентрувати та оптимізувати власні повноваження та ресурси, які до реформи належали містам обласного значення. Зараз інтереси громадян, які проживають в громаді, представляють обраний голова, депутатський корпус та виконавчі органи, які забезпечують здійснення законних повноважень в інтересах територіальної громади. У населених пунктах, що входять до об'єднаної громади, інтереси жителів представляють обрані старости. Відповідно до українського законодавства за реформою децентралізації, органи місцевого самоврядування були трансформовані у органи влади територіальних громад, що утворювалися на основі добровільного об'єднання населення.

Громади отримують додаткові ресурси, додаткові повноваження, можливості та самостійність у створенні нових органів управління. Це має посилити місцеве самоврядування, зробити систему управління в громадах людиноорієнтованою та демократичною та створити стійке підґрунтя для наступних кроків реформи місцевого самоврядування.

Вплив процесів децентралізації на розвиток регіонів та громад в Україні на новому етапі впровадження реформи адміністративно-територіального устрою має як позитивні зрушення, так і певні ризики

щодо спроможності у виконанні завдань децентралізації та характеризується диспропорційністю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням досліджень децентралізації як чинника зміцнення територіального розвитку, присвячено чимало праць відомих вчених: Б. Данилишина [2], І. Заблудської [5], Я. Жаліла [7], В. Кравціва [9, 18], І. Сторонянської [18], К. Моргана [12], А. Харбергера [11].

Мета статті – дослідити особливості другого етапу реформи адміністративно-територіального устрою в Україні та визначити її вплив на зміцнення територіального розвитку.

Виклад основного матеріалу. З 1 січня 2021 р. в Україні розпочався історичний етап – усі громади перейшли на прямі міжбюджетні відносини і стали рівними за статусом. І тепер велике значення має, наскільки ефективно вони працюватимуть. Головним завданням в процесі децентралізації завжди було та є зараз формування спроможних громад.

Оцінка ресурсоспроможності громад, перш за все характеризується демографічними показниками. За даними Держстату, на 01.01.2021 р.: більшість громад в Україні – це громади з населеннями від 5 до 25 тис. осіб – 66,2%, маленькі громади, з населенням менше 3 тис. осіб займають частку 1,5%, великі – більше 50 тис. осіб – 7,1%. При цьому за останні 20 років приріст населення в громадах має від'ємну динаміку (-16%) в середньому по Україні, а в 36% громад цей показник вище 1 за середній по Україні (від 20 до 50% скорочення населення). Позитивна динаміка щодо приросту населення спостерігається лише в 9,4% громадах, з яких у 9,1% громад збільшення було дуже незначним. Населення старше працездатного віку в громадах складає 23,4% від загальної кількості, що практично співпадає з показником по Україні в цілому. Проте у третині громад, цей показник вище, і складає до 30% від загальної кількості. Населення працездатного віку в середньому по громадах складає 58,9% від загальної кількості (що незначно менше загального показника по Україні), при цьому у більшості громад (68,7%) цей показник коливається в межах 55-60% [13].

Інфраструктурний розвиток громад має позитивну динаміку, але значна частина територій має вкрай нерозвинену інфраструктуру. У переважній більшості громад розташовано від 2 до 10 закладів загальної середньої освіти, закладів дошкільної освіти, у 63% та 68% громад, відповідно. Ситуація з наявністю медичних закладів, що надають первинну медичну допомогу, характеризується тим, що у половині громад, кількість таких закладів складає лише від 1 до 5 закладів; в 20 громадах вони зовсім відсутні. В третині громад налічується лише від 1 до 5 будинків культури, так

само й бібліотек. У 44% громад розташована тільки 1 мистецька школа, а 44% громад не мають жодної мистецької школи. Практично така ж диспропорційна ситуація з наявністю музеїв в громадах: 27% громад мають 1 музей, 41,4% – жодного [13].

Щодо фінансової спроможності: на тлі ситуації дотаційності місцевих бюджетів, яка вже склалася в Україні (лише 207 громад з 1469 не є дотаційними), фінансова спроможність громад практично за усіма показниками (за виключенням частки місцевих податків) у 2021 р. (за даними I півріччя) ще значно погіршилася:

- загальний фонд надходжень місцевого бюджету у 2020 р. у більшості громад коливався в межах 20–50 млн грн та +50–100 млн грн, 31,4% та 27,9% громад відповідно. У 2021 р. поріг спроможності громад за цим показником знизився та впав до 10 млн грн, а також до категорії громад з надходженнями 10–100 млн грн увійшло 70% громад. Також погіршився показник кількості неспроможних громад: у 2020 р., громад з надходженнями до 20 млн грн було 74 (5,1%), у 2021 р. кількість громад з надходженнями до 10 млн грн склала 275, або 19,1% від загальної кількості громад. Середнє значення показника загального фонду надходжень місцевого бюджету має значну від'ємну динаміку – відбулося його зменшення майже у 2 рази;

- податкоспроможність характеризує стан надходження податків до бюджету громади в розрахунку на одного мешканця відносно такого ж показника в середньому по Україні. Зазначимо, якщо індекс податкоспроможності по громаді менше одиниці, вона неспроможна забезпечити свої видаткові повноваження самостійно. У 2020 р. неспроможних громад за цим показником було майже 75%, а в 11% громад значення цього індексу було менше 0,3. Бездотаційні бюджети у 2020 р. були у 11% громад, інструмент реверсної дотації було використано для 14% громад.

- середнє значення показника надходження акцизу на 1 жителя у 2020 р. склало 272,2 грн, проте майже у 40% громад цей показник був нижче у 3 рази. За результатами I півріччя 2021 р. ситуація ще погіршилася: від'ємна динаміка середнього значення цього показника склала 200%; надходження акцизу на 1 жителя менше 50 грн склали у 38% громад та ще у 21% громад ці надходження не перевищували 100 грн;

- позитивний стан за показником надходження єдиного податку грн/на 1 жителя у 2020 р., коли майже 72% громад мали перевищення цього показника за середнім по громадах (738,3 грн), дуже змінився за I півріччя 2021 р. Середнє значення цього показника зменшилося більш ніж у 5 разів, а збільшення кількості громад, в яких надходження були у розмірі менше 200 грн/на 1 жителя склало 600%. Така ж невтішна ситуація є й за динамікою показника надходження плати за землю грн/на 1 жителя: середнє значення показника зменшилося за цей період у 2,1 рази, а кількість громад, що мають надходження менше 200 грн/на 1 жителя, збільшилася у 4,1 рази.

На нашу думку проблемами, що стримують процеси формування спроможних громад є такі.

1. Недосконалість системи бюджетного вирівнювання та відсутність механізмів стимулювання інноваційного розвитку територіальних громад.

2. Невідповідність сучасним реаліям порядку розподілу ПДФО та екологічного податку, відсутність інституційного механізму сплати ПДФО за місцем проживання.

3. Занепад сільських територій, частка яких у загальній кількості територіальних громад складає 72,2%. На сільську місцевість припадає лише 5,3% лікарів та 11,5% працівників молодшого та середнього медичного персоналу, частка зайнятого населення у сільському господарстві за 2000–2018 рр. скоротилася на 32,6%; темпи скорочення сільського населення за 20 років склали 24,1%, проти 15,8% міського.

4. Певний вакуум влади в населених пунктах територіальних громад: проте що створено інститут старост в Україні, один старостинський округ включає до 9 населених пунктів, що негативно позначається на ефективності роботи старости.

5. Відсутність дієвих механізмів синхронності секторальної децентралізації, відсутність розмежування повноважень між органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування; не визначено перелік сфер, в які на місцях заборонено втручатися, бо це виключна компетенція держави.

6. Відсутність деяких базових законів для продовження децентралізації в Україні, що стримує подальше просування реформи. Це прийняття змін до Конституції України, Закону України «Про засади адміністрування України», нової редакції закону «Про місцеве самоврядування», Закону України «Про місцеві державні адміністрації», Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування».

6. Відсутність належно підготованих робочих кадрів в органах місцевого самоврядування.

7. Відсутність ефективних механізмів контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування та системної взаємодії органів місцевого самоврядування з іншими структурами.

8. Низький рівень контролю власних фінансових ресурсів місцевих бюджетів.

Дослідження експертів доводять, що розвиток регіонів в умовах децентралізації характеризується певними тенденціями щодо зміцнення їх ресурсного потенціалу та більш ефективного використання видатків: зростання власних доходів, покращення структури трансфертів із державного бюджету в напрямі суттєвого зменшення у ній частки дотацій та зростання частки субвенцій; прискорення динаміки інвестиційної діяльності; зростання частки коштів місцевих бюджетів у структурі капітальних інвестицій; зростання видатків на економічну діяльність та зростання співвідношення між індексом росту видатків на економічну діяльність та індексом росту видатків (без трансфертів); збільшення частки видатків на економічну діяльність у структурі видатків у середньому в Україні [7, с. 87–103]. Проте найбільш суттєва проблема регіональних диспропорцій залишається та поглиблюється. Значні диспропорції в дохідній базі регіонів-донорів та збиткових регіонів за існуючої системи міжбюджетних відносин стримують регіональний розвиток. Відбувається вплив фінансових ресурсів з промислових регіонів до центру із подальшим перерозподілом між регіонами України. Окрім стимулів, втрачається здатність до самовідновлення виробничих потужностей промислових регіонів та зацікавленість і відповідальність збиткових регіонів, які перебувають у стані очікування на трансфертну допомогу. Спостерігається поглиблення процесів асиметричності інвестування в регіонах – найбільші обсяги капітальних інвестицій у останні роки здійснюються в м. Київ, Дніп-

ропетровську, Донецьку, Київську та Полтавську області (протягом 2020 р.— 32,4%, 12,5%, 6,0%, 5,5%, 5,2% відповідно), а за обсягами залучення прямих іноземних інвестицій на одну особу регіони України відстають від столиці в десятки і сотні разів (у 2019 р. до м. Києва було залучено 3,6 млн дол. США, а в усі області, сумарно — 2,4 млн дол. США). Також спостерігається поглиблення фінансово-економічної диференціації у рівнях розвитку територій. За підсумками першого етапу реалізації реформи бюджетна децентралізація вплинула на поглиблення внутрішньої регіональної диференціації за доходами, позаяк перерозподіл загальнодержавних податків та закріплення за місцевим самоврядуванням переліку власних доходів з правом самостійного встановлення їх розмірів сприяли мобілізації надходжень на територіях з потужним фінансово-економічним потенціалом [8].

Негативні наслідки для формування фінансово-економічного потенціалу громад та регіонів, обумовлені децентралізацією, вбачаються також у недосконалому прогнозуванні (виборі стратегічних/тактичних цілей) власного розвитку, що відображається у неефективності реалізації механізмів залучення фінансових ресурсів. Місцеві стратегії не враховують загальнонаціональні пріоритети, Послання Президента, їм бракує визначення місця регіону в системі міжтериторіального і міжнародного поділу праці, водночас секторальні стратегії не мають локалізації. Також відсутня взаємоузгодженість стратегій громад та стратегій регіонального рівня.

Отже, розширення адміністративних можливостей органів місцевого самоврядування у сфері пошуку джерел наповнення бюджетів сприятиме вирівнюванню регіональних невідповідностей. Тобто для посилення спроможності регіонів та прискорення їх розвитку, з одного боку, необхідне удосконалення механізмів децентралізації, а з іншого — оптимізація структури регіональної економіки за критеріями ефективності.

Висновки. Реалізація завдань забезпечення належної якості життя громадян потребує створення спроможних, згуртованих територіальних громад як базових елементів громадянського суспільства на основі збалансованих стратегій соціально-економічного розвитку. Відтак, головним у забезпеченні сталого розвитку територіальних громад має стати ефективне та інклюзивне управління із залученням для виконання стратегій всіх зацікавлених сторін та інвестицій. Головним критерієм ефективності такого управління має стати забезпечення рівних можливостей для жителів територіальної громади впливати на вироблення й ухвалення рішень та контролювати їх виконання. Громади мають генерувати спроможність до саморозвитку, переходити від успішного адміністрування централізованих коштів до активізації підприємницької діяльності, створювати умови для покращення інвестиційної складової розвитку територій тощо, відшукувати та мобілізувати місцеві фінансові ресурси.

Водночас регіони та громади мають використовувати нові можливості щодо комплексного використання ресурсів для розробки та реалізації секторальних стратегій розвитку на рівні регіонів і громад. Такі стратегії стануть ефективними, якщо їх спільна дія буде орієнтована на досягнення загальнодержавних цілей розвитку.

Список використаних джерел

1. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки: Постанова КМУ від 5 серпня 2020 р. № 695. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#n11>.
2. Данилишин Б. Як децентралізувати управління в Україні. 2019. URL: <http://www.epravda.com.ua>.
3. Децентралізація в Україні: Досягнення, надії і побоювання. InternationalAlert/Український незалежний центр політичних досліджень. 2017. 32 с. URL: https://www.international-alert.org/sites/default/files/Ukraine_Decentralisation_UK_2017.pdf.
4. Деякі заходи щодо прискорення реформ у сфері земельних відносин: Постанова Кабінету Міністрів України від 16.11.2020 № 1113. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1113-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 23.01.21).
5. Устименко В. А., Заблудська І. В., Бурбело С. О., Саєнко П. О. Ідентифікація та позиціонування об'єднаних територіальних громад: методичний інструментарій. *Економіка та право. Серія "Економіка"*. 2019. №52 С. 44-50. DOI: <https://doi.org/10.15407/econlaw.2019.01.044>.
6. Загальна інформація / «Децентралізація»: веб-сайт. URL: <https://decentralization.gov.ua/about>.
7. Жаліло Я. А., Двігун А. О., Шевченко О. В. та ін. Децентралізація влади: порядок денний на середньострокову перспективу: аналітична доповідь / за ред. Я. А. Жаліло. Київ: НІСД, 2019. 192 с.
8. Західна О. Р., Жовтяк К. В. Бюджетна децентралізація в Україні: її особливості та сучасний стан. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2019. №4. С. 111-118. DOI: <https://doi.org/10.32836/2521-666X/2019-66-15>.
9. Кравців В. С., Сторонянська І. З., Жук П. В. Реформування територіальної основи місцевого самоврядування в контексті його фінансової спроможності. *Економіка України*. 2017. № 1. С. 41—51.
10. Малиновський В. Я. Міста в децентралізаційній реформі: проблеми і перспективи. *Влада та управління: зб. наук. праць*. Вип. 6. Чернівці: «Букрек», 2019. С. 12-21. URL: <https://www.academia.edu/41005962/>.
11. Harberger A. C. Taxation and welfare. Michigan: Little, Brown, 1974. 304 p.
12. Morgan K. (2006). Devolution and development: Territorial justice and the north-south divide. *Publius*. Vol. 36/1. P. 189-206. URL: <http://www.jstor.org/stable/20184949>.
13. Портал спроможності громад. Спроможність громад 2021. URL: arcgis.com.
14. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 5.02.2015 р. №157-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19#Text>.
15. Про деякі заходи щодо прискорення реформ у сфері земельних відносин: Указ Президента України від 15.10.2020 р. № 449/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/449/2020#Text>.
16. Про внесення змін до Методики формування спроможних територіальних громад: Постанова КМУ від 24 січня 2020 р. № 34. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennya-zmin-do-metodiki-formuvannya-spromozhnih-teritorialnih-gromad-i240120-34>.
17. Територіальні громади (2020): перелік та основні дані. Децентралізація: веб-сайт. URL: <https://decentralization.gov.ua/newgromada>.

18. Територіальні громади в умовах децентралізації: ризики та механізми розвитку: монографія / за ред. Кравціва В. С., Сторонянської І. З. Львів: ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України, 2020. 531 с.

References

1. Derzhavna stratehiia rehionalnoho rozvytku na 2021-2027 roky: Postanova KМУ vid 5 serpnia 2020 r. № 695 [State Strategy for Regional Development for 2021-2027: Resolution of the Cabinet of Ministers of August 5, 2020 № 695]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#n11> [in Ukrainian].

2. Danylyshyn, B. (2019). Yak detsentralizuvaty upravlinnia v Ukraini [How to decentralize management in Ukraine]. Retrieved from <http://www.epravda.com.ua> [in Ukrainian].

3. Detsentralizatsiia v Ukraini: Dosiahnennia, nadii i poboiuvannia [Decentralization in Ukraine: Achievements, hopes and fears]. (2017). 32 p. *international-alert.org*. Retrieved from https://www.international-alert.org/sites/default/files/Ukraine_Decentralisation_UK_2017.pdf [in Ukrainian].

4. Deiaki zakhody shchodo pryskorennia reform u sferi zemelnykh vidnosyn: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 16.11.2020 № 1113 [Some measures to accelerate reforms in the field of land relations: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of 16.11.2020 № 1113]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1113-2020-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

5. Ustyenko, V. A., Zablodska, I. V., Burbelo, S. O., Saienko, P. O. (2019). Identyfikatsiia ta pozytsionuvannia obiednanykh terytorialnykh hromad: metodychni instrumentarii [Identification and positioning of united territorial communities: methodical tools]. *Ekonomika ta pravo. Seriia "Ekonomika" – Economics and law. "Economics" series*, 52, pp. 44-50. DOI: <https://doi.org/10.15407/econlaw.2019.01.044> [in Ukrainian].

6. Zahalna informatsiia [General information]. (n.d.). *decentralization.gov.ua*. Retrieved from <https://decentralization.gov.ua/about> [in Ukrainian].

7. Zhalilo, Ya. A., Dvihun, A. O., Shevchenko, O. V. et al. (2019). Detsentralizatsiia vlady: poriadok denni na serednostrokovu perspektyvu [Decentralization of power: the agenda for the medium term]. Kyiv, NISS. 192 p. [in Ukrainian].

8. Zakhidna, O. R., Zhovtiak, K. V. (2019). Biudzhetna detsentralizatsiia v Ukraini: yii osoblyvosti ta suchasnyi stan [Budget decentralization in Ukraine: its features and current state]. *Naukovyi pohliad: ekonomika ta upravlinnia – Scientific view: economics and management*, 4, pp. 111-118. DOI: <https://doi.org/10.32836/2521-666X/2019-66-15> [in Ukrainian].

9. Kravtsiv, V. S. et al. (2017). Reformuvannia terytorialnoi osnovy mistsevoho samovriaduvannia v konteksti yoho finansovoi spromozhnosti [Reforming the territorial basis of local self-government in the context of its financial capacity]. *Ekonomika Ukrainy – Economy of Ukraine*, 1, pp. 41–51 [in Ukrainian].

10. Malynovskyi, V. Ya. (2019). Mista v detsentralizatsiini reformi: problemy i perspektyvy [Cities in decentralization reform: problems and prospects]. *Vlada ta upravlinnia – Power and management*, Issue 6, pp. 12-21. Chernivtsi, Bukrek. Retrieved from <https://www.academia.edu/41005962/> [in Ukrainian].

11. Harberger, A. C. (1974). Taxation and welfare. Michigan, Little, Brown. 304 p.

12. Morgan, K. (2006). Devolution and development: Territorial justice and the north-south divide. *Publius*, Vol. 36/1, pp. 189–206. Retrieved from <http://www.jstor.org/stable/20184949>.

13. Spromozhnist hromad [Community Capacity] (2021). Retrieved from arcgis.com [in Ukrainian].

14. Pro dobrovilne obiednannia terytorialnykh hromad: Zakon Ukrainy vid 5.02.2015 r. № 157-VIII [On voluntary association of territorial communities: Law of Ukraine of February 5, 2015 №157-VIII]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19#Text> [in Ukrainian].

15. Pro deiaki zakhody shchodo pryskorennia reform u sferi zemelnykh vidnosyn: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 15.10.2020 r. № 449/2020 [On some measures to accelerate reforms in the field of land relations: Decree of the President of Ukraine of 15.10.2020 № 449/2020]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/449/2020#Text> [in Ukrainian].

16. Pro vnesennia zmin do Metodyky formuvannia spromozhnykh terytorialnykh hromad: Postanova KМУ vid 24 sichnia 2020 r. № 34 [On Amendments to the Methodology of Formation of Able Territorial Communities: Resolution of the Cabinet of Ministers of January 24, 2020 № 34]. Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennya-zmin-do-metodiki-formuvannya-spromozhnykh-teritorialnykh-gromad-i240120-34> [in Ukrainian].

17. Terytorialni hromady (2020): perelik ta osnovni dani [Territorial communities (2020): list and basic data]. *decentralization.gov.ua*. Retrieved from <https://decentralization.gov.ua/newgromada> [in Ukrainian].

18. Kravtsiv, V. S., Storonianska, I. Z. (Eds.). (2020). Terytorialni hromady v umovakh detsentralizatsii: ryzyky ta mekhanizmy rozvytku [Territorial communities in terms of decentralization: risks and mechanisms of development]. Lviv, Dolishnyi Institute of Regional Research of NAS of Ukraine. 531 p.

Стаття надійшла до редакції 09.11.2021

Формат цитування:

Двігун А. О. Вплив реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади на регіональний розвиток. *Вісник економічної науки України*. 2021. № 2 (41). С. 58-61. DOI: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2021.2\(41\).58-61](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2021.2(41).58-61)

Dvigun A. O. (2021). The Impact of Local Government Reform and Territorial Organization of Power on Regional Development. *Visnyk ekonomichnoi nauky Ukrainy*, 2 (41), pp. 58-61. DOI: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2021.2\(41\).58-61](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2021.2(41).58-61)